Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister
20/4

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Verslag NL FSC 24 maart 2025

Datum
3 april 2025

Notanummer
2025-0000095760

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief TK
2. Aanbiedingsbrief EK
3. Verslag NL FSC 24 maar
4. Persbericht NL FSC 24 m

Aanleiding

Op 24 maart 2025 heeft het Nederlands Financieel Stabiliteitscomité (FSC) vergaderd. Het verslag (bijlage 3) van deze vergadering wordt door de minister van Financiën aan de Eerste Kamer en Tweede Kamer (TK) gestuurd. De Nederlandsche Bank (DNB) stuurt meteen daarna een persbericht (bijlage 4) uit met de bevindingen van het overleg.

Beslispunten

1. Graag uw akkoord met het verzenden van het verslag van het FSC aan de Eerste en Tweede Kamer. Wij verzoeken u de aanbiedingsbrieven in bijlage 1 en 2 te ondertekenen.
2. Graag ook uw akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Tijdens de vergadering is stil gestaan bij de economische en financiële ontwikkelingen, uw visie op de financiële sector, en het risico van hoge overheidsschulden.
- Voor wat betreft **de economische en financiële ontwikkelingen**, constateert het FSC toenemende geopolitieke spanningen en hiermee gepaard gaande groeiende onzekerheid en financieel-economische fragmentatie. Hierdoor nemen financiële stabiliteitsrisico's toe en is ook is de volatiliteit op financiële markten recent toegenomen. Om hier weerbaarder tegen te zijn, is gezamenlijk optreden door de Europese Unie van belang. Vooralsnog heeft het financiële systeem de huidige (rente)schokken goed kunnen verwerken
- Voor wat betreft uw **visie op de financiële sector**, onderschrijft het FSC het belang van het vergroten van het Europese concurrentievermogen. Regelgeving kan daarbij versimpeld worden, mits dit niet resulteert in een lagere weerbaarheid van de financiële sector.
- In het verslag is ook opgenomen dat het FSC voornemens is om bij een volgende gelegenheid stil te staan bij de vraag in hoeverre **Europese risicovrije schuldtitels** ("safe assets") van belang zijn voor een diepe, Europese kapitaalmarkt. Aangezien dit onderwerp raakt aan de (politieke) discussie over gemeenschappelijke schuldfinancieringsinstrumenten door de EU is het o.i. van belang dat dit onderwerp goed ingekaderd wordt binnen het mandaat van het

25/4

FSC: op grond van de Bankwet luidt dat mandaat dat het aan het FSC is om risico's voor de stabiliteit van het financiële stelsel te signaleren en mogelijke oplossingsrichtingen ter mitigatie van die risico's aan te dragen.
- Aangaande **overheidsschulden** constateert het FSC dat gezonde overheidsfinanciën economische groei en financiële stabiliteit ondersteunen, waarbij uitzonderingen op begrotingsregels voor defensie-uitgaven tijdelijk dienen te zijn.

Toelichting

Over het FSC
- Het FSC bespreekt tijdens haar overleg de belangrijkste risico's voor de financiële stabiliteit in Nederland. Daarbij bespreekt ze mogelijkheden om deze risico's te mitigeren en kan hierover aanbevelingen doen.
- In het FSC komen De Nederlandsche Bank (DNB), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), het ministerie van Financiën en het Centraal Planbureau (CPB) bijeen. Het CPB woont als externe deskundige de vergaderingen bij. Financiën neemt geen deel aan besluitvorming over signaleringen en aanbevelingen
- Het comité komt tenminste tweemaal per jaar bijeen en staat onder voorzitterschap van de president van DNB.

Economische ontwikkelingen en risico's financiële stabiliteit
- De Nederlandse economie presteert relatief goed, waarbij de groei(verwachting) positief afsteekt ten opzichte van het eurogebied, de werkloosheid laag blijft en de inflatie geleidelijk verder afneemt. De economische situatie is vooral structureel uitdagend, gegeven de grenzen van de aanbodkant van de economie
- Na een langdurige periode van stijgende aandelenkoersen is de volatiliteit op financiële markten recent toegenomen. Dit hangt onder meer samen met de toenemende geopolitieke spanningen. Ook zijn de langetermijnrentes van Europese staatsobligaties substantieel toegenomen na de aangekondigde toename van (Europese) defensie-uitgaven. Het FSC concludeert dat het financiële systeem deze schokken vooralsnog goed heeft kunnen verwerken, waarbij het belang van goed functionerende geldmarkten voor financiële instellingen onder deze omstandigheden wordt benadrukt.
- Het FSC constateert dat de toenemende ondermijning van internationale samenwerking en multilaterale fora financiële stabiliteitsrisico's vergroten, omdat veel belangrijke uitdagingen een grensoverschrijdend karakter kennen, zoals klimaatverandering, regulering van Niet-Bancaire Financiële Instellingen (NBFI's) en crypto-activa. Ook nemen cyber- en hybride dreigingen toe, die onder meer het betalingsverkeer kunnen raken.

Visie financiële sector
- Voor het bevorderen van financiële stabiliteit is het voltooien van de Europese interne markt – onder meer via verdieping van de Europese spaar- en investeringsunie – een belangrijke prioriteit om zo een bredere beschikbaarheid van meer en diverse vormen van kapitaal te realiseren.
- FSC-leden noemen het vergroten van de beschikbaarheid van durfkapitaal, bijvoorbeeld via durfkapitaalfondsen, als een belangrijke factor.
- Het vereenvoudigen van financiële regulering, bijvoorbeeld via het Omnibus pakket, kan de Europese concurrentiekracht bevorderen, maar mag niet ten koste gaan van weerbaarheid, bijvoorbeeld als gevolg van een verlaging van kapitaaleisen of inadequaat risicomanagement. Daarbij onderschrijven de FSC-

leden het belang van verdere implementatie van de internationale Bazel standaarden omtrent kapitaalseisen voor banken (genaamd Finaal Bazel 3). Daarnaast benoemen AFM en DNB dat vraagstukken over vestigingsklimaat en mededinging veelal de rol van de financiële toezichthouder overstijgen
- Ook is er specifieke aandacht nodig voor de toereikendheid van macroprudentieel beleid voor NBFI's. De weerbaarheid van geldmarktfondsen tijdens stress dient versterkt te worden om zo hun liquiditeitsfunctie te waarborgen. Daarnaast dienen macroprudentiële instrumenten voor banken, zoals systeembuffers, in de EU verder geharmoniseerd te worden om een beter en vergelijkbaar schokabsorptievermogen bij grote banken, minder complexiteit en een gelijker speelveld te bereiken.

Risico's hoge overheidsschulden
- FSC-leden benoemen het belang van houdbare overheidsschulden voor financiële stabiliteit. Zo zijn de Europese begrotingsregels belangrijk voor het vertrouwen in overheidsfinanciën en de ruimte om toekomstige schokken op te kunnen vangen. Daarnaast zijn landen met een hoge schuld gevoeliger voor een omslag op financiële markten, bijvoorbeeld als gevolg van oplopende geopolitieke spanningen.
- Tegelijkertijd erkent het FSC dat een tijdelijke uitzondering op de begrotingsregels nodig kan zijn voor extra defensie-uitgaven. Deze uitzondering zou wel tijdelijk, begrensd en idealiter aflopend moeten zijn. Voor wat betreft de 150 miljard euro aan gezamenlijke leningen, noteert het FSC dat lidstaten vervolgens deze leningen dienen terug te betalen en dat eventueel hogere schuld op EU-niveau vraagt om afbouw van nationale schulden. Hoewel gezamenlijke Europese schulduitgifte mogelijk (financierings-)voordelen kent, is dit een politieke keuze.
- Het FSC staat tot slot stil bij de markteffecten naar aanleiding van het loslaten van de schuldenrem in Duitsland. Dit heeft geresulteerd in een sterke stijging van obligatierentes in het gehele eurogebied, maar is vooralsnog goed door het financiële systeem geabsorbeerd. Verschillen tussen de rentes op overheidsobligaties van lidstaten zijn zelfs gedaald. De effecten van dergelijke marktbewegingen zijn eerder door het FSC besproken aan de hand van de DNB-AFM analyse naar risico's in derivatenposities bij pensioenfondsen.

Communicatie
De woordvoering over het FSC wordt gedaan door DNB. DNB brengt een persbericht uit (zie bijlage 4) als de stukken in de Kamer liggen. Ook de AFM brengt een nieuwsbericht uit.

Politiek/bestuurlijke context
Op 4 februari 2025 zijn er Kamervragen gesteld van de Eerste Kamerfractie van de BBB naar aanleiding van het FSC verslag van 20 november 2024. De BBB vroeg o.a. naar internationaal afwijkende energietarieven in Nederland. De vragen zijn gericht aan de minister van Financiën, maar vragen nadrukkelijk naar de visie van het Nederlands Financieel Stabiliteitscomité (FSC). De beantwoording is op 17 maart 2025 verstuurd. In de aanbiedingsbrief is aangegeven dat de beantwoording van de vragen de antwoorden van de minister van Financiën zijn, waarin de FSC-deelnemers wel zijn gekend.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.